

ENRIC LLUCH I ORIOL NEL·LO

Codicil sobre el debat de la divisió territorial de Catalunya (1984/1985)

Quan l'any 1984 s'acostava el solstici d'hivern va veure la llum el llibre *El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939/1983)*. Edició d'estudis, propostes i documents, compilat i anotat pels autors del present article i publicat, per obra d'Alta Fulla sota el patrocini de la Diputació de Barcelona. En les 1491 pàgines d'aquell volum, hom tractà de reunir una mostra significativa de la producció escrita sobre el tema de la divisió territorial de Catalunya entre el final de la guerra dels tres anys i el mes de desembre de 1983. La recopilació s'acabava, doncs, a les vigílies de la segona legislatura del Parlament català reinstaurat, legislatura durant la qual tot semblava indicar que la Cambra aprovaria una llei d'organització territorial de l'administració autonòmica i local a Catalunya. Aquestes serien, doncs, d'alguna manera les pàgines codicil·lars 1492 i següents.

D'ençà del desembre de 1983 s'han escolat, ja, més de vint mesos. L'organització territorial de l'administració catalana continua essent avui, amb alguns retocs, la mateixa de llavors, i encara no és clar quan i sota quins supòsits el Parlament començarà a debatre la seva reestructuració. I, tanmateix, durant aquests mesos la discussió pública sobre el tema ha pres una renovada força: conferències, articles, llibres, cursos, declaracions... s'han succeït amb una intensitat creixent. L'objectiu d'aquest article és precisament descriure quina ha estat l'evolució de la qüestió entre finals de 1983 i el mes de setembre de 1985. El treball està

dividit en dues parts: la primera fa referència al debat institucional i la segona a les activitats científiques i populars relatives al tema.

1. EL DEBAT INSTITUCIONAL

la situació actual de l'organització territorial de la Generalitat

La qüestió de la reorganització territorial de l'administració pública a Catalunya ocupava un lloc destacat en els programes de gairebé totes les forces polítiques que obtingueren representació electoral en la primera legislatura del Parlament català reinstaurat. El mateix President de la Generalitat, en el seu discurs d'investidura pronunciat el 22 d'abril de 1980, anuncià que una de les primeres lleis que caldria elaborar seria la de «Règim Local i Organització Territorial de Catalunya» («Diari de Sessions del Parlament de Catalunya» I leg. 4:21). Tanmateix, la primera legislatura del Parlament culminà sense que la Cambra hagués arribat a discutir cap projecte de llei referent al tema. La indecisió de les forces polítiques majoritàries, la sentència del Tribunal Constitucional sobre la llei catalana de les Diputacions i el retard de les Corts de l'Estat en l'elaboració de la Llei de Bases de Règim Local es troben, segurament, entre els factors que expliquen el perquè d'aquest retard. No és pas aquest, però, el lloc d'escatir-ho. El que ara interessa és constatar que —malgrat el mandat estatutari, els projectes electorals i l'activitat parlamentària— s'arribà al mes de març de 1984

sense que la Generalitat, restablerta provisionalment l'any 1977 i plenament l'any 1980, s'hagués dotat d'una divisió territorial pròpia.

Això no vol dir pas, és clar, que durant aquests anys la Generalitat no hagués anat gestionant territorialment els serveis que li foren traspasats per l'administració central. El cas, però, és que, en no haver establert una divisió territorial pròpia, adoptà per a la gestió d'aquells serveis l'estructura territorial ja existent. Aquesta circumstància, que s'ha perllongat fins a l'actualitat, ha portat a la situació que es pot observar en els Quadres I i II i en el Mapa I. D'un total de 83 dependències que componen l'administració perifèrica de la Generalitat, 76 estan radicades en les quatre capitals de província (l'excepció més notable és la del Departament de Sanitat i Seguretat Social que, ja l'any 1980, inicià l'organització dels seus serveis segons una estructura territorial de creació pròpia). Pel que fa a les dependències de l'administració central de la Generalitat la proporció és encara més sorprenent: de 150 dependències existents només 4 estan domiciliades fora dels límits del municipi de Barcelona. Així doncs, hom es troba davant la paradoxa que la Generalitat —tot i haver estat governada d'ençà de la seva reinstauració per forces polítiques que propugnaven la desaparició de la divisió provincial i la superació del centralisme administratiu— està avui organitzada d'acord amb les demarcacions provincials i objectivament, ha reforçat amb la seva estructura la centralització administrativa.

el debat parlamentari durant la segona legislatura

Les primeres referències al tema de la divisió territorial durant la segona legislatura del Parlament es troben en el discurs de presentació del programa de govern que Jordi Pujol pronuncià el dia 29 de maig de 1984, en iniciar-se el debat d'investidura. El llavors candidat a la presidència de la Generalitat exposà la necessitat de començar el procés legislatiu d'organització territorial de Catalunya, propugnà la institucionalització de comarques i vegueries i —tot i admetent que aquesta seria «la manera més segura de resoldre el tema de les Diputacions»— no volgué comprometre's respecte a la proposta d'establir una única província a Catalunya. («Diari de Sessions del Parlament» II leg., 2:19 i 20). Durant el debat posterior Antoni Gutierrez Díaz, pel PSUC i Eduard Bueno per AP, criticaren la manca de concreció del candidat i —coherentment amb els seus respectius programes electorals— el primer proposà la creació d'una província única per a Catalunya i el segon el manteniment de la divisió provincial existent i l'establiment d'una divisió comarcal. Ambdós foren replicats pel candidat en el sentit que, en aquest tema, la inconcreció era volguda, ja que no es tractava de tancar la qüestió sinó d'arribar a un consens entre tots els grups parlamentaris («Diari de Sessions del Parlament» II leg., 3: 35-43).

El següent debat parlamentari sobre el tema de l'organització territorial tingué lloc durant la discussió sobre l'orientació política general del Consell Executiu, celebrada el mes de setembre d'aquell any 1984. En efecte, el Grup Parlamentari Socialista hi presentà una proposta de resolució per la qual es demanava la creació, en el si de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, d'una Ponència conjunta per elaborar el projecte de Llei d'Ordenació Territorial (similar, doncs, a la que havia existit durant l'anterior legislatura i que no arribà a finir les seves tasques). La proposta fou replicada pel portaveu de CiU, Antoni Subirà, qui argüí que el Consell Executiu ja havia ofert la celebració de consultes amb tots els grups parlamentaris i que, per tant, la creació de la ponència conjunta era innecessària. La proposició socialista fou finalment refusada amb els vots en contra de la majoria governamental («Diari de Sessions del Parlament» II leg., 6: 131-142).

El tema de la divisió territorial com a tal no fou tornat a debatre en el Ple, però el dia 20 de febrer de 1985 el Grup

Parlamentari del PSUC presentà una proposta de «Proposición de Ley Orgánica de Creación de la Provincia de Cataluña». En essència el projecte consistia en la conversió del Principat en una única província per tal de salvar el contenciós de les diputacions i deixar les mans lliures a la Generalitat a l'hora de procedir a la divisió territorial (es tractava, de fet, d'una idea ja antiga, que havia estat apuntada per Jordi Borja i Marçal Tarragó durant els debats que acompanyaren l'elaboració de l'Estatut de Sau l'any 1978 i que Tarragó plasmà per escrit pocs mesos després en l'article «Què fer amb les províncies?», publicat el 10 d'abril de 1979 al diari «Avui»). El Grup Comunista pretenia que la proposta fos aprovada pel Parlament Català i que aquest presentés la «Proposición» davant les Corts de L'Estat («Butlletí Oficial del Parlament» 48: 2141-2142). La proposta passà els tràmits parlamentaris corresponents, però el seu debat en el Ple fou reiteradament ajornat i, a la fi, per decisió majoritària de la Junta de Portaveus del 19 de juny de 1985 s'acordà que no seria debatuda fins al període de sessions que s'inicià aquesta tardor.

D'altra banda, tot sembla indicar que, en aquests moments, el Departament de Governació té el tema de la divisió territorial en avançada fase d'estudi. En fou un símptoma significatiu el nomenament, per Decret del 7 de març de 1985, del jurista Antoni Bayona i Rocamora com a Assessor Especial del Conseller en matèria d'Organització Territorial, càrrec assimilat a la categoria de Director General («Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya»), 3 d'abril de 1985). Així mateix el dia 14 d'agost de 1985, en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent, el Conseller Macià Alavedra anuncià que aviat presentaria al Consell Executiu un avantprojecte de Llei d'Organització Territorial de Catalunya. Aquest avantprojecte preveuria el restabliment de les 38 comarques de la divisió territorial de 1936, però no de les 9 vegueries o regions que aquella mateixa divisió establia. Aquestes comarques tindrien funcions supramunicipals i llurs competències procedien sobretot dels ajuntaments i les diputacions.

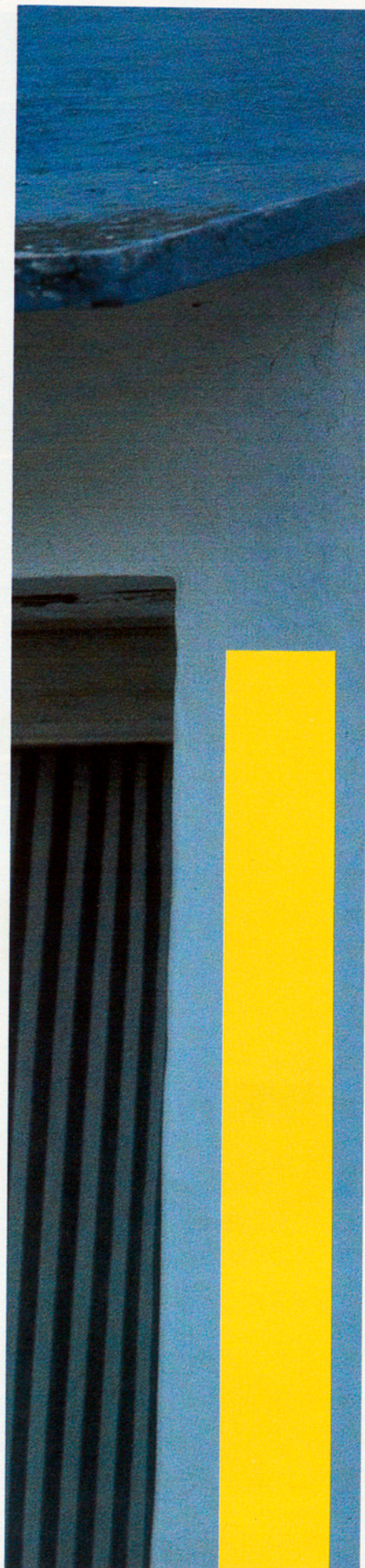
el Mapa Sanitari, la Llei d'Alta Muntanya i la utilització de la divisió de 1936

Dos altres temes relacionats amb la qüestió de l'organització territorial de l'administració pública a Catalunya han estat també objecte de debat parla-

mentari: la qüestió del desplegament del Mapa Sanitari i la implantació de la Llei d'Alta Muntanya Catalana.

El tema del Desplegament del Mapa Sanitari de Catalunya procedia ja de la legislatura anterior. En efecte, el Mapa Sanitari havia estat elaborat i aprovat durant el període de la Generalitat provisional (vegeu «Diari Oficial de la Generalitat», 7 de març de 1980), però els treballs pel seu desplegament efectiu no començaren fins l'11 de juny de 1982. Després de diversos retards (que fins portaren al Parlament a aprovar una Proposició no de Llei per la qual s'instava al Consell Executiu a presentar el projecte esmentat en un termini breu, «Butlletí Oficial del Parlament» II leg., 135, 9 de maig de 1983) els quatre volums que recollien els anunciats treballs foren tramesos pel Consell Executiu al Parlament el dia 13 de febrer de 1984, poques setmanes abans del final de la primera legislatura. Però els treballs presentats serien sotmesos encara a diverses revisions per part del Departament de Sanitat, la qual cosa motivà una pregunta parlamentària del diputat Jorge Fernández, d'AP, que qüestionava si el treball havia estat retirat (vegeu la pregunta a «Butlletí Oficial del Parlament» II leg., 9:212 i el desmentiment del Conseller de Sanitat a «Butlletí Oficial del Parlament» II leg., 14:345-346, 8 d'octubre de 1984). Finalment, el primer volum del Desplegament fou publicat pel mes de maig de 1985 sota el títol de *Planificació Sanitària a Catalunya. Desplegament del Mapa Sanitari de Catalunya 1983* (volum I), i sembla que els volums restants apareixeran aviat. Paral·lelament, el mateix Departament de Sanitat i Seguretat Social ha tret a informació pública una proposta de divisió de Catalunya en 269 Àrees Bàsiques de Salut («Diari Oficial de la Generalitat», 23 d'agost de 1985). Aquestes àrees, que en la major part dels casos s'adaptent a les divisions de les dotze àrees del Mapa Sanitari de 1980 com a les nou àrees de l'Institut Català de la Salut de 1983, tenen com a missió bàsica servir de marc territorial a la xarxa d'assistència primària de la sanitat pública catalana. Així doncs, es pot dir que el de Sanitat és el Departament de la Generalitat que més modificacions ha introduït en l'estructura territorial dels seus serveis; tot i això, tal com es pot veure en el Quadre I i la nota que l'acompanya, el Departament manté diverses delegacions d'àmbit provincial.

L'altre tema relacionat amb la qüestió de la divisió territorial que ha estat objecte de debat parlamentari és el de l'aplicació de la Llei d'Alta Muntanya

Catalana, aprovada pel Parlament el dia 23 de febrer de 1983. Aquesta Llei estableix l'existència d'unes comarques de muntanya, dotades cadascuna d'un organisme representatiu —el Consell Comarcal— la missió principal del qual serà, en un primer moment, la redacció d'uns plans comarcals. Una Disposició Addicional establia que l'àmbit territorial de les comarques de muntanya creades (l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Ripollès, la Vall d'Aran, el Berguedà, el Solsonès i la Garrotxa) era l'aprovat l'any 1936 per la Generalitat republicana. La llei fou promulgada el 9 de març de 1983 i entre aquesta data i el mes de desembre del mateix any el Consell Executiu anà desplegant la normativa que permetria de posar en funcionament els Consells Comarcals (normes per a l'elecció dels membres, criteris per als estatuts, finançament, locals...). Constituïts a la fi, els Consells Comarcals iniciaren lentament les seves tasques i el dia 13 de setembre de 1984 es formà el Consell General de Muntanya, un organisme que agrupa representants de les comarques i de l'administració de la Generalitat i que, segons la Llei, té funcions consultives. La lentitud i les dificultats de tot el procés van fer que els nou presidents dels Consells Comarcals de Muntanya, reunits a Ripoll el dia 17 de juliol de 1984, formulessin una sèrie d'exigències respecte al finançament dels consells i l'aplicació de la llei. Pel mes d'octubre del mateix any, el diputat Víctor Torres, d'ERC, expressà la seva preocupació sobre el tema en una pregunta adreçada al Conseller de Política Territorial i Obres Públiques («Diari de Sessions del Parlament», 8: 230-232, 24 d'octubre de 1984). Uns mesos més tard, Joan Ganyet, pel Grup Parlamentari Socialista, formulà una proposició no de Llei sobre l'aplicació de la Llei d'Alta Muntanya en la qual proposava crear una Direcció General de Muntanya, organisme que vetllaria per l'aplicació de la Llei. La proposició fou derrotada en la Comissió en votar en contra el grup de CiU («Diari de Sessions del Parlament», II leg., Sèrie C-13:167-170, 5 de febrer de 1985).

Finalment, i per acabar aquest apartat dedicat al debat institucional sobre el tema de la divisió territorial, cal esmentar que la major part de les dependències de la Generalitat empenen profusament els límits i la nomenclatura de la divisió territorial de 1936 (tot introduïnt-hi, a vegades, alguns petits retocs). En efecte, aquesta divisió que, com ja s'ha comentat, no afecta pas la pròpia organització institucional de l'administració autonòmica, és en canvi utilitzada una i altra vegada en el Diari

Oficial de la Generalitat (a l'hora de fer nomenaments, de contractar serveis, d'anunciar actuacions...), en els estudis i publicacions dels Departaments i, fins i tot, en la creació d'entitats que en depenen (com ara arxius, serveis d'assistència didàctica, consells d'esport, cambres agràries...).

2. EL DEBAT CIENTÍFIC I POPULAR LES RAONS DE LA INTENSIFICACIÓ DEL DEBAT

Si durant els anys 1982 i 1983 s'havia produït un cert esllanguiment del debat sobre quina hauria de ser l'organització territorial de l'administració pública a Catalunya, no hi ha dubte que en els darrers vint mesos la controvèrsia ha rebrotat amb gran força. Potser un dels detonants que ajudà a tornar a encendre la polèmica foren les eleccions al Parlament de Catalunya de la primavera de 1984. En efecte, la celebració de les eleccions permeté trencar la sensació que el tema havia entrat en un cul-de-sac parlamentari del qual era molt difícil sortir. El fet que totes les formacions polítiques possessin en un lloc preminent dels seus programes la qüestió de l'organització territorial del país ajudà a generalitzar el convenciment que durant la segona legislatura de la Cambra autonòmica el debat prendria, finalment, estat parlamentari. A aquest convenciment s'afegí l'ansietat que tenen diversos col·lectius socials i administracions locals a causa, sobretot, de la crisi econòmica; aquesta ansietat els porta a cercar en una reforma de l'organització territorial dels poders públics, si no una solució, almenys una eina per fer front als problemes que tenen plantejats.

Tots aquests elements plegats han donat lloc a la intensificació del debat esmentat més amunt. Es tracta, ara, d'una controvèrsia sense gaires elements, idees o projectes nous, però s'hi expressen, és clar, una gran quantitat d'interessos i s'hi debat ni més ni menys que el repartiment d'instruments de poder polític entre els diversos actors socials.

El Quadre III i el Mapa II volen donar una idea del que ha estat aquest debat entre gener de 1984 i setembre de 1985, pel que fa als actes públics celebrats. L'exposició que segueix és limitària, doncs, a repassar molt succintament quines han estat les principals iniciatives que s'han dut a terme.

localitats i centres d'interès dels debats

Pel nombre d'actes realitzats i per la

quantitat de publicacions aparegudes sembla que els àmbits territorials on el tema ha despertat més polèmica durant els darrers mesos són aquelles regions que més directament han patit els problemes derivats de la desertització i la concentració: el Pirineu i l'àrea metropolitana de Barcelona.

En efecte, en relació amb la problemàtica de l'organització administrativa de les terres de l'alta muntanya catalana s'ha celebrat un bon nombre d'activitats. El mes de març de 1984, la Diputació de Barcelona organitzà en el Castell de Montequiu unes jornades sobre el tema «La comarca de muntanya com a entitat territorial», amb la participació de diversos juristes i d'altres experts que analitzaren les possibilitats obertes amb la promulgació de la Llei d'Alta Muntanya. El III Curs d'Estiu d'Estudis Pirinencs, celebrat a la Seu d'Urgell el mes de juliol del mateix any, dedicà tres de les seves sis jornades de treball a debatre el tema de la divisió territorial i l'aplicació de la Llei d'Alta Muntanya esmentada. Fou precisament el Consell Comarcal de Muntanya del Solsonès qui, en col·laboració amb l'ajuntament de Solsona, organitzà un tercer cicle sobre el tema de la divisió territorial, cicle que se celebrà en aquella ciutat durant el mes de maig de 1985. Sense deixar les terres pirinenques hi ha encara notícia d'altres actes a Alp i a la Seu d'Urgell, com també de diversos treballs en la premsa olotina.

L'àrea metropolitana de Barcelona és una altra regió on el debat ha estat particularment intens. El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat dedicà les seves IV Jornades, celebrades a Cornellà el mes de juny de 1984, a la discussió del tema «El Baix Llobregat i la nova divisió territorial de Catalunya». A Sabadell i a Terrassa se celebraren d'altres cicles els mesos d'octubre de 1984 i maig d'enguany. A la ciutat de Barcelona es poden comptar cinc cicles o cursos i un bon nombre d'actes; alguns d'aquests actes estaven destinats a estudiar el problema en el conjunt de Catalunya, però d'altres es referiren sobretot a la problemàtica metropolitana. Així mateix, el nombre de publicacions sobre la problemàtica de l'administració metropolitana ha estat força elevat.

El debat ha estat particularment candent en aquestes àrees, però també en algunes localitats on el contenciós sobre la divisió territorial té profundes arrels històriques. Tant a Reus com a Manresa s'organitzaren cicles de conferències per tractar el tema, el mes de novembre de l'any passat i el mes de març d'enguany, respectivament. A Banyoles s'observa una intensa activi-

tat publicitària, potenciada per l'existència de la Mancomunitat Inter municipal de l'Estany; a la rodalia d'Igualada s'ha organitzat almenys tres actes; un altre a Salt dins un cicle de conferències; a la premsa figuerenca hom reconsidera la vella proposta de la vegueria dels Pirineus Orientals...

Pel que fa als cicles en què s'ha abordat el problema des d'un punt de vista global potser es pot recordar el curs de la Universitat Internacional Menéndez y Pelayo, celebrat el mes de setembre de 1984 a Barcelona; o el «Curs del Cinquantenari de la Societat Catalana de Geografia», que s'allargà durant tot l'any acadèmic 1984-85 i dedicà bona part de les seves sessions al tema de la divisió territorial; o el curs «La Llei de Bases de Règim Local i l'organització territorial de Catalunya», organitzat per l'escola d'Administració Pública de Catalunya durant el mes de juliol de 1985.

Per acabar: no cal dir que les informacions aquí esmentades recullen només una part, i potser no gaire gran, del debat sobre el tema. D'altra banda, davant la imminent obertura de l'anyada acadèmica, cultural i política, hom anuncia ja la celebració d'una llarga sèrie de nous actes. Són molt nombrosos els interlocutors que, amb interessos diferents, sovint contraposats, malden per fer-se escoltar. Carregats, encara, d'esperances●

ENRIC LLUCH I ORIOL NELLO, Geògrafs

LA DIVISIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA (II)

Quadre núm. 1

Generalitat de Catalunya: localització de les delegacions de l'administració perifèrica i àmbits territorials de competència (agost, 1985).			
DEPARTAMENT	DEPENDÈNCIA	LOCALITAT	ÀMBIT DE COMPETÈNCIA
PRESIDÈNCIA N.º total de dependències: 24 N.º dependències perifèriques: 4	Servei territorial de Joventut de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Joventut de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Joventut de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Joventut de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
GOVERNACIÓ N.º total de dependències: 24 N.º dependències perifèriques: 8	Delegació territorial de Governació de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Delegació territorial de Governació de Girona	Girona	Província de Girona
	Delegació territorial de Governació de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Delegació territorial de Governació de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
	Delegació territorial d'Administració Local de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Delegació territorial d'Administració Local de Girona	Girona	Província de Girona
	Delegació territorial d'Administració Local de Lleida	Lleida	Província de Lleida
ECONOMIA N.º total de dependències: 14 N.º dependències perifèriques: 4	Delegació territorial d'Economia i Finances de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Delegació territorial d'Economia i Finances de Girona	Girona	Província de Girona
	Delegació territorial d'Economia i Finances de Lleida	Lleida	Província de Lleida
ENSENYAMENT N.º total de dependències: 13 N.º dependències perifèriques: 4	Servei territorial d'Ensenyament de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial d'Ensenyament de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial d'Ensenyament de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial d'Ensenyament de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
CULTURA N.º total de dependències: 15 N.º dependències perifèriques: 5	Servei territorial de Cultura de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Cultura de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Cultura de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Cultura de Tarragona	Tarragona	Comarques de l'Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà i Tarragonès.
	Servei territorial de Cultura de Tortosa	Tortosa	Comarques del Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.
SANITAT I SEGURETAT SOCIAL N.º total de dependències: 36 N.º dependències perifèriques: 16	Servei territorial de Promoció de la Salut de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Promoció de la Salut de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Promoció de la Salut de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Promoció de la Salut de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
	Àrea de Gestió de l'ICS de Lleida	Lleida	Comarques del Segrià, Vall d'Aran, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Alt Urgell, Baix Cerdanya, Noguera, Garriques, Urgell, Segarra i Solsonès
	Àrea de Gestió de l'ICS de Tarragona	Tarragona	Comarques del Baix Camp, Tarragonès, Conca de Barberà, Alt Camp, Baix Penedès
	Àrea de Gestió de l'ICS de Tortosa	Tortosa	Comarques del Montsià, Baix Ebre, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Priorat
	Àrea de Gestió de l'ICS de Girona	Girona	Comarques del Gironès, Baix Empordà, Alt Empordà, Garrotxa, Selva, Ripollès, Alta Cerdanya
	Àrea de Gestió de la Costa de Ponent	L'Hospitalet de Llobregat	Comarques del Garraf, Baix Llobregat, Alt Penedès, Baix Penedès; Municipis de l'Hospitalet, Esplugues i Sant Just Desvern
	Àrea de Gestió de l'ICS del Barcelonès Nord i Maresme	Badalona	Comarques del Maresme; Municipis de Sant Adrià, Santa Coloma i Badalona
	Àrea de Gestió de l'ICS del Centre	Terrassa	Comarques del Vallès Oriental, Vallès Occidental, Osona, Bages, Berguedà
	Àrea de Gestió de l'ICS de Barcelona ciutat	Barcelona	Municipi de Barcelona (excepte Vall d'Hebron)
	Àrea de Gestió de l'ICS de la Vall d'Hebron	Barcelona	Residència del Vall d'Hebron i serveis d'interès general per a tot Catalunya
POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES N.º total de dependències: 33 N.º dependències perifèriques: 13	Servei territorial d'Urbanisme I	Barcelona	Urbanisme: Comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Maresme, Garraf i Alt Penedès
	Servei territorial d'Urbanisme II	Manresa	Urbanisme: Bages, Berguedà, Osona i Anoia
	Servei territorial d'Urbanisme III	Tarragona	Província de Tarragona
	Servei territorial d'Urbanisme IV	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial d'Urbanisme V	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Carreteres de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Carreteres de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Carreteres de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Carreteres de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
	Servei territorial d'Arquitectura i Habitatge de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
Servei territorial d'Arquitectura i Habitatge de Girona	Girona	Província de Girona	
Servei territorial d'Arquitectura i Habitatge de Lleida	Lleida	Província de Lleida	
Servei territorial d'Arquitectura i Habitatge de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona	

Quadre núm. 1 (cont.)

Generalitat de Catalunya: localització de les delegacions de l'administració perifèrica i àmbits territorials de competència (agost, 1985).			
DEPARTAMENT	DEPENDÈNCIA	LOCALITAT	ÀMBIT DE COMPETÈNCIA
AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA N.º total de dependències: 23 N.º dependències perifèriques: 12	Servei territorial d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
	Servei territorial del Medi Natural de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial del Medi Natural de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial del Medi Natural de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial del Medi Natural de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
	Servei territorial de Millora Rural de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Millora Rural de Girona	Girona	Província de Girona
Servei territorial de Millora Rural de Lleida	Lleida	Província de Lleida	
Servei territorial de Millora Rural de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona	
TREBALL N.º total de dependències: 9 N.º dependències perifèriques: 4	Servei territorial de Treball de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Treball de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Treball de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Treball de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
JUSTÍCIA N.º total de dependències: 11 N.º dependències perifèriques: 4	Servei territorial de Protecció i Tutela de Menors de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Protecció i Tutela de Menors de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Protecció i Tutela de Menors de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Protecció i Tutela de Menors de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
INDÚSTRIA I ENERGIA N.º total de dependències: 19 N.º dependències perifèriques: 4	Servei territorial d'Indústria de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial d'Indústria de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial d'Indústria de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial d'Indústria de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona
COMERÇ, CONSUM I TURISME N.º total de dependències: 11 N.º dependències perifèriques: 4	Servei territorial de Comerç, Consum i Turisme de Barcelona	Barcelona	Província de Barcelona
	Servei territorial de Comerç, Consum i Turisme de Girona	Girona	Província de Girona
	Servei territorial de Comerç, Consum i Turisme de Lleida	Lleida	Província de Lleida
	Servei territorial de Comerç, Consum i Turisme de Tarragona	Tarragona	Província de Tarragona

Font: Elaboració dels autors.

Nota: El quadre reflecteix l'organització de les dependències de l'administració perifèrica de la Generalitat a començaments del mes d'agost de 1985. No incorpora, per tant, les modificacions que puguin derivar-se del Decret 237/1985 de 6 d'agost («Diari Oficial de la Generalitat» de 30 d'agost), pel qual es reestructura el Departament de Sanitat i Seguretat Social. A efectes de l'organització territorial del Departament, el Decret suprimeix els Serveis Territorials de Promoció de la Salut de Girona, Lleida i Tarragona i els substitueix per unes Delegacions Territorials del Departament de Sanitat i Seguretat Social.

MAPA I: Localització territorial de les dependències de l'administració de la Generalitat.

MAPA II: Localitats on s'han celebrat actes públics sobre el tema de la divisió territorial de Catalunya.

Font: Elaboració pròpia

Quadre núm. 2

Serveis de l'administració central de la Generalitat de Catalunya domiciliats fora del municipi de Barcelona		
DEPARTAMENT	DEPENDÈNCIA	LOCALITAT
PRESIDÈNCIA	Direcció General de l'Esport	Esplugues de Llobregat
	Subdirecció General de l'Esport	Esplugues de Llobregat
GOVERNACIÓ	Subdirecció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i de Salvaments de Catalunya	Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA	Director de l'Institut Català de la Carn	Monells

Font: Elaboració dels autors.

LA DIVISIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA (II)

Quadre núm. 3

Actes públics sobre el tema de la divisió territorial de Catalunya celebrats entre l'1 de gener de 1984 i l'1 de setembre de 1985.						
DATA	LOCALITAT	ACTE O CICLE	CONFERENCIANTS	TÍTOL CONFERÈNCIA	TEXT PUBLI-CAT	ENTITAT ORGANITZADORA
9/II/1984	Salt	Cicle «Catalunya després del franquisme» (26/I/84 a 9/II/84)	Enric Lluch/Oriol Nel·lo	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1931-1984)»	no	Ajuntament de Salt
17/II/1984	Igualada	Cicle «Aspectes econòmics de la comarca d'Anoia» (20/I/84 a 2/III/84)	Xavier Badia i Cardús	«Condicionants geogràfics en la delimitació de la comarca d'Anoia»	no	Centre d'Estudis comarcals d'Igualada
20/II/1984	Cornellà de Llobregat	I Jornades de Sanitat del Baix Llobregat (20-25/II/84)	Jaume Codina (20/II) Ramon Espasa (20/II)	«La realitat de la nostra comarca» «El mapa sanitari de 1980 i el Baix Llobregat»	no no	Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat/Ajuntament de Cornellà
24-25/III/1984	Montesquiu	Jornades «La Comarca de Muntanya com a Entitat Local»	Joaquim Tornos (24/III) Romà Miró (24/III) Manuel Férez (24/III) Tomàs Font (24/III) Antoni Plans (25/III) Jordi Carbonell (25/III) Jordi Prat (25/III)	«La comarca de muntanya en la futura organització territorial de Catalunya» «La comarca de muntanya com a entitat local» «Régim jurídic i finançament de la comarca de muntanya» «Els plans a la legislació sobre alta muntanya» «La participació dels ciutadans en la planificació establerta per la Llei d'Alta Muntanya» «La Llei de Muntanya i la 'Ley de Agricultura de Montaña'» «Estructura i paper de l'administració de la Generalitat en l'aplicació de la Llei de Muntanya»	si si si si si si si	Diputació de Barcelona (Servei de Parcs Naturals)
13/IV/1984	Girona	Taula rodona «Els programes dels partits polítics sobre la divisió territorial de Catalunya»	Amadeu Serch (PCC) Esteve Tomàs (PSC) Manuel Somoza (MCC) Xavier Corominas (Entesa) Joan Olóriz (PSUC) Marc-Aureli Vila (ERC) Ricard Masó (CiU) Enric Lluch/Oriol Nel·lo (moderació i presentació)	/	no	Grup de Geògrafs de Girona
4-8/VI/1984	Cornellà de Llobregat	IV Jornades d'Estudi sobre el Baix Llobregat, sobre el tema: «El Baix Llobregat i la nova divisió territorial»	Frederic Prieto (4/VI) Macià Alavedra (4/VI) Josep Iglésies (5/VI) Oriol Nel·lo (4/VI) Enric Lluch (4/VI) Enric Agullol (5/VI) Manuel Ribas i Piera (5/VI) Carles Riba (5/VI) Jaume Codina (5/VI) Joan Vilà i Valentí (6/VI)	«Salutació» «Salutació» «El Baix Llobregat i les divisions territorials de Catalunya» «L'organització territorial de Catalunya durant la guerra i la revolució: notes sobre el cas del Baix Llobregat» «El debat de la divisió territorial (1939-1984)» «La divisió comarcal i l'Àrea Metropolitana de Barcelona» «La divisió comarcal i l'Àrea Metropolitana de Barcelona» «La divisió comarcal i l'Àrea Metropolitana de Barcelona» «La divisió comarcal i l'Àrea Metropolitana de Barcelona» «El medi natural i l'estructuració comarcals»	si si si si no si si si si si	Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat

Actes públics sobre el tema de la divisió territorial de Catalunya celebrats entre l'1 de gener de 1984 i l'1 de setembre de 1985.						
DATA	LOCALITAT	ACTE O CICLE	CONFERENCIANTS	TÍTOL CONFERÈNCIA	TEXT PUBLI-CAT	ENTITAT ORGANITZADORA
			Ignasi Riera (6/VI)	«La conformació socio-cultural del Baix Llobregat»	si	
			Joan Alemany/ Martí Parellada (7/VI)	«L'estructura socio-econòmica: les dificultats d'una recuperació»	si	
			Miquel Roa (7/VI)	«La situació urbanística i els problemes metropolitans»	si	
8/VI/1984	Barcelona	«Curs del Cinquantenari de la Societat Catalana de Geografia»	Antoni Farrés	«Crisi industrial, integració urbana i projecció comarcal: una visió de futur»	si	Societat Catalana de Geografia
23/VII/1984	La Seu d'Urgell	III Curs d'Estudis Pirinencs (23-28/VII/1984)	Enric Lluch/Oriol Nel-lo (23/VII)	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1931-1984)»	no	Curs d'Estiu d'Estudis Pirinencs
			Lluís Casassas (23/VII)	«La funcionalitat de la divisió territorial»	si	
			Joan Ganyet (23/VII)	«Resolució de la Federació Catalana de Municipis sobre la divisió territorial»	si	
			Antoni Montserrat (23/VI)	«Ideologia i divisió territorial: alguns exemples»		
			Lluís Bonet/ Ignasi Delàs/ Ricard Frigola (23/VII)	«Elements bàsics per a una definició de l'àmbit local a Catalunya»	si	
			Joaquim Tornos (24/VII)	«La institució de la comarca de muntanya»	si	
			Antoni Soy (24/VII)	«Planificació comarcal a muntanya»	si	
			Ramón Ganyet (24/VII)	«Els consells i els plans comarcals de muntanya»		
			Javier Aquilué (26/VII)	«L'autonomia municipal de la perspectiva comarcal»	si	
			Tomàs Font (26/VII)	«Perspectiva d'organització supramunicipal»	si	
			Joan Manuel Perulles (26/VII)	«Autonomia i gestió financera dels municipis de muntanya»	si	
			Isidre Lluçà Sabarich (26/VII)	«La problemàtica dels petits municipis en la perspectiva comarcal»		
17/IX/1984	Igualada	III Jornades Tècniques de la Fira de Setembre	Josep Ribas i Gabarró Jaume Armenteras Salvador Pelfort Antoni Dalmau Jaume Singlà	Taula rodona: «La divisió territorial de Catalunya i la comarca d'Anoia»	si	Jove Cambra d'Igualada
25-28/IX/1984	Barcelona	Universitat Internacional Menéndez Pelayo, curs «Organització territorial a la Catalunya autònoma dels anys vuitanta»	Josep M. Vilaseca i Marcet (25/IX)	«L'administració territorial local»	si	Universitat Internacional Menéndez Pelayo/Consell Interuniversitari Català (direcció: Enric Lluch)
			Carles Carreras (26/IX)	«Per una solució del problema comarcal»	no	
			Josep M. Carreras (27/IX)	«Planificació del model territorial»	no	
			Josep M. Vallès (28/IX)	«Condicionants territorials d'una nova llei electoral»	no	
9 i 24/X/1984	Sabadell	Cicle «L'ordenament territorial de Catalunya: motivacions, lògica i absurds»	Xavier Muñoz	«Pau Vila i la divisió comarcal de 1936»	no	Centre d'Estudis Sentmenatenc
			Lluís Casassas/Antoni Farré/Enric Lluch/ Marc-Aureli Vila	Taula rodona	no	
26/X/1984	Barcelona	«Curs del Cinquantenari de la Societat Catalana de Geografia»	Jordi Parpal	«Barcelona i l'estructuració territorial de Catalunya»	si	Societat Catalana de Geografia

LA DIVISIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA (II)

Quadre núm. 3 (cont.)

Actes públics sobre el tema de la divisió territorial de Catalunya celebrats entre l'1 de gener de 1984 i l'1 de setembre de 1985.						
DATA	LOCALITAT	ACTE O CICLE	CONFERENCIANTS	TÍTOL CONFERÈNCIA	TEXT PUBLI-CAT	ENTITAT ORGANITZADORA
8-30/XI/1984	Reus	Cicle «Reflexions sobre l'ordenació territorial de Catalunya»	Carles Carreras (8/XI) Lluís Casassas (13/XI) Francesc Roca (20/XI) Josep Iglésias (23/XI) Josep M. Carreras (27/XI) Josep Mir (30/XI)	/	no no no no no no	Centre de Lectura
12/XII/1984	Barcelona	Presentació del llibre <i>El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939/1983). Edició d'estudis, propostes i documents</i>	Antoni Dalmau Enric Lluch Macià Alavedra Miquel Coll i Alentorn	/	no	Diputació de Barcelona
25/I/1985	Barcelona	«Curs del Cinquantenari de la Societat Catalana de Geografia»	Jordi Borja	«Transformacions territorials i institucionals a l'Europa actual»	si	Societat Catalana de Geografia
25/I/1985	Reus	Cicle «Idees i Personatge»	Enric Lluch	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939/1984)»	no	Centre de Lectura
4/II/1985	Barcelona	Taula rodona «La divisió territorial de Catalunya (I)»	Carles Carreras Lluís Casassas Josep Mir Manuel Ribas Piera Enric Lluch (presentació) Jaume Guillamet (moderador)	/	si (parcial)	Revista «Arrel»
8/II/1985	Barcelona	Celebració 10è. aniversari de «Perspectiva Escolar»	Enric Lluch	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939/1984)»	no	Revista «Perspectiva Escolar»
22/II/1985	Barcelona	Curs del Cinquantenari de la Societat Catalana de Geografia»	Joaquim Nadal i Ferreres	«Problemas de l'organització territorial actual de Catalunya»	no	Societat Catalana de Geografia
1-22/III/1985	Manresa	Cicle «L'organització territorial de Catalunya»	Enric Lluch (1/III) Lluís Casassas (8/III) Jose M. Carreras (15/III) Antoni Dalmau (22/III)	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939/1984)» «La necessitat d'una nova visió territorial de Catalunya» «La política territorial a Catalunya» «Les institucions de Catalunya en la nova divisió territorial»	no no no no	Ajuntament de Manresa
22/III/1985	Barcelona	«Curs del Cinquantenari de la Societat Catalana de Geografia»	Enric Lluch	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939-1984)»	no	Societat Catalana de Geografia
26/III/1985	Barcelona	Taula rodona «La divisió territorial de Catalunya (II)»	Josep Bayerri Joan Cals Ramon Ganyet Enric Lluch Xavier Mateu Josep Oliveras Carles Riba Pere Riera Jaume Guillamet (moderador)	/	si (parcial)	Revista «Arrel»
29/III/1985	Vic	Cicle de Conferències (5-29/III)	Enric Lluch	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939-1984)»	no	Escola Universitària de Mestres d'Osona
9/IV-9/V/1985	Barcelona	Seminari «La divisió territorial de Catalunya»	Pere Riera (nou sessions) Enric Lluch (sessió de clausura)	/	no	Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona
3-24/V/1985	Solsona	Cicle «La divisió territorial de Catalunya»	Lluís Casassas (3/V) Marc-Aureli Vila (14/V) Enric Lluch (17/V) Ramon Morell (24/V)	«Una nova visió de Catalunya de base municipal. El cas del Solsonès» «La futura divisió territorial de Catalunya» «El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939-1984)» «La jerarquització del territori: el cas del Solsonès»	no no no no	Consell Comarcal de Muntanya del Solsonès/Centre d'Estudis del Solsonès

Actes públics sobre el tema de la divisió territorial de Catalunya celebrats entre l'1 de gener de 1984 i l'1 de setembre de 1985.						
DATA	LOCALITAT	ACTE O CICLE	CONFERENCIANTS	TÍTOL CONFERÈNCIA	TEXT PUBLI-CAT	ENTITAT ORGANITZADORA
18/V/1985	La Seu d'Urgell	V Jornades de l'Escola Rural	Enric Lluch	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939-1984)»	no	Institut de Ciències de la Educació de la UAB/Grup de Mestres Alt Urgell-Cerdanya
23/V/1985	Figueres	Cicle «L'Economia de l'Empordà, avui» (23/V-13/VI/1985)	Lluís Casassas	«L'Empordà dins d'una visió territorial de Catalunya»	no	Institut d'Estudis Empordanesos/Ajuntament de Figueres
31/V/1985	Terrassa	Cicle «La divisió territorial de Catalunya»	Josep M. Carreras Antoni Dalmau Enric Lluch	Taula rodona «La futura divisió territorial de Catalunya»	no	Agrupació de Terrassa del PSC (PSC-PSOE)
1/VI/1985	St. Just Desvern	Conferència	Enric Lluch	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939-1984)»	no	Ateneu de San Just Desvern
7/VI/1985	Terrassa	Cicle «La divisió territorial de Catalunya»	Josep M. Lluch Manuel Royes Jordi Prat Xavier Sáez	«El Vallès Occidental: una visió des de Terrassa»	no	Agrupació de Terrassa del PSC (PSC-PSOE)
9/VI/1985	Alp	Col·loqui «L'Organització territorial del Principat»	Josep Moliner Joan Ganyet Salvador Torrent Josep Tajà Joan Llompарт Joan Pons	/	no	/
10-12/VI/1985	Barcelona	1a. Conferència Econòmica de la Mediterrània Nord-Occidental	Joan Angelet (10/VI) Carles Carreras (12/VI) Lluís Casassas (12/VI)	«Organització i finances de les àrees metropolitanas: el cas de l'àrea de Barcelona» «El nivell superior d'organització politico-administrativa infra-estatal» «Una nova visió territorial i el reforçament de la solidaritat inter-municipal»	si si si	Fundació del Congrés de Cultura Catalana
17/VI/1985	Lleida	Presentació del IV Curs d'Estiu d'Estudis Pirinecs	Enric Lluch/Oriol Nel-lo	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1931-1984)»	no	Institut d'Estudis Ilerdencs
27/VI-2/VII/1985	Barcelona	Cicle de Conferències «La llei de bases de règim local i l'organització territorial de Catalunya»	Ignacio Otto Pardo (27/VI) Juan José Ferreiro Lapatra (27/VI) Lluís Morell Ocaña (28/VI) Santiago Muñoz Machado (28/VI) Enric Argullol i Murgades (1/VI) Joaquim Ferret i Jacas (1/VII) Rafael Entrena Cuesta (2/VII)	«La llei 7/1985, de 2 d'abril com a llei de bases» «El finançament de les entitats local a Catalunya» «El municipi: règim general» «Les relacions inter-administratives» «La comarca en el marc del govern local de Catalunya» «Uniformisme i varietat municipal» «La província en el marc de la nova organització territorial de Catalunya»	no no no no no no	Escola d'Administració Pública de Catalunya
14/VIII/1985	Prada de Conflent	Universitat Catalana d'Estiu	Macià Alavedra Joaquim Nadal Rafael Ribó Marc-Aureli Vila	Debat sobre «La futura organització territorial de Catalunya»	no	Universitat Catalana d'Estiu
1/IX/1985	La Pobla de Claramunt	Lliurament 12è. «Premi Gumersind Bisbal Gutsems»	Enric Lluch/Oriol Nel-lo	«El debat de la divisió territorial de Catalunya (1931-1984)»	no	Ajuntament de la Pobla de Claramunt/Fundació Salvador Vives i Casajuana

Font: Elaboració dels autors.

